

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Hernesz Csaba ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Gálosi Vera ügyvéd által képviselt alperes ellen a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt megindított perben a Kaposvári Munkaügyi Bíróság részéről meghozott 2.K.76/2010/9. számú jogerős ítélet ellen felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Kaposvári Munkaügyi Bíróság 2.K.76/2010/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

Az alperes elsőfokú hatósága 2009. szeptember 9-én ellenőrzést tartott a K., ... u. ... szám alatti építési munkaterületen, ahol a felperes nyolc fő munkavállalója családi ház építésénél dolgozott. Az ellenőrzés során feltárt szabálytalanságok miatt az elsőfokú hatóság tevékenységet felfüggesztő, munkavégzéstől eltiltó és használatot felfüggesztő határozatokat hozott, továbbá a ... számú, a felülvizsgálati eljárás tárgyát képező határozatában 500.000 forint munkavédelmi bírsággal sújtotta a felperest. Ez utóbbi határozatát az elsőfokú hatóság az alábbiakkal indokolta.

1. Az ellenőrzés időpontjában a 3,5 méter magasságú földémszinten K. T., K. P. és Sz. K. munkavállalók kefnizési munkálatot végeztek. A földémszinten a leesés elleni védelem nem volt kiépítve, és a munkavállalók nem viseltek egyéni leesés elleni védőfelszerelést. A helyszínen csak két darab leesés elleni hevederzet, valamint egy darab munkakötél volt biztosítva a három munkavállaló számára.
2. Az épület földszintjén a 2x1 méter alapterületű 2,2 méter mélységű lépcsőfeljáró körül nem volt jelzőkorlát és nem volt kiépítve a kollektív leesés elleni védelem. A lépcsőfeljárónak

kihagyott rész mellett munkavállalók közlekedtek és anyagmozgatási munkálatokat is végeztek.

3. A 3,5 méter magasságú földémszint megközelítéséhez használt kétágú alumíniumlétra nem érte el a földémszint magasságát, így a biztonságos közlekedés (le és feljárás) lehetősége nem volt biztosítva a három munkavállaló számára.

Az elsőfokú hatóság megállapította, hogy a munkáltató nem tartotta be az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről szóló 4/2002.(II.20.) SzCsM-EüM együttes rendelet 4. számú melléklet III. fejezetének 5.3., 5.4., 5.6., valamint a I. fejezet 19.2. pontjaiban foglaltakat, továbbá a 14/2004.(IV.19.) FMM rendelet 55. § (3) bekezdésének azt a rendelkezését, miszerint a munkaszint megközelítését lehetővé tevő létrát úgy kell megválasztani és elhelyezni, hogy az elegendő magasságban nyúljon ki az elérendő munkaszint fölé, és ezzel lehetővé tegye a biztonságos kapaszkodást, kivéve, ha a munkaszintre történő fellepéshez szükséges biztonságot másként valósították meg.

A megállapított mulasztások folytán a munkáltató bizonyítottnan elmulasztotta az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó követelmények teljesítését, és a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) 82. § (2) bekezdés e) pontjában foglaltak megsértésével a munkavállalók életét és testi épségét, valamint egészségét súlyosan veszélyeztette.

A felperes fellebbezéssel csak a munkaügyi bírságot kiszabó elsőfokú határozatot támadta meg, a másodfokú hatóság azonban a fellebbezést megalapozatlannak találta, és a ... számú határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében a közigazgatási határozatok hatályon kívül helyezését, másodlagosan a kiszabott bírság csökkentését kérte. Azzal érvelt, hogy az elsőfokú hatóság a tényállást nem derítette fel kellő mértékben, és ennek következtében helytelen jogkövetkeztetésre jutott. Állította, hogy S. P. ügyvezető a földemen való munkavégzést csak két munkavállalónak engedélyezte, részükre a megfelelő védőfelszerelést biztosította. A földszinten lévő lépcsőfeljáró zsáuzását a ... Kft. munkavállalói végezték, akik a munka megkezdésekor a védőfelszerelést elbontották, azt megelőzően azonban a 2,2 mélységű lépcsőfeljáró olyan vastagságú deszkával volt befedve, amelyen biztonságosan közlekedni is lehetett. A munkavégzés során egy kombinált létrát használtak, aminek a magassága kitolt állapotban a földémszintet meghaladta, a későbbiek során azonban a munkavállalók a létrát odébb tették és más funkcióban használták. A munkáltató a munkavédelmi szabályokat mindenben betartotta, a munkavállalók hanyag magatartása miatt

bírsággal nem sújtható.

Az alperes ellenkérelmében utalt arra, hogy a felperes a tevékenységet felfüggesztő és a munkavégzéstől eltiltó határozatokban tett megállapításokat elfogadta, a határozatokat fellebbezéssel nem támadta, ezért ugyanazt a tényállást a perben már nem vitathatja. Egyebekben jogszabálysértés hiányában a kereset elutasítását kérte.

A Kaposvári Munkaügyi Bíróság a 2.KK.76/2010/9. számú határozatában a felperes keresetét elutasította.

A munkaügyi bíróság a széles körben lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapította, hogy a 3,5 méter magasságú földémszinten K. P. és Sz. K. kefnizési munkálatok végzése miatt, míg K. T. nem munkavégzés céljából tartózkodott. A földémszinten leesés elleni védelem nem volt kiépítve, és bár a munkáltató két munkavállaló részére egyéni védőfelszerelést biztosított, azt a munkavállalók nem viselték. A határozat 2. pontjában megállapított tényállás tekintetében a felperes nem bizonyította, hogy a ... Kft.-vel megállapodást kötött volna a lépcsőlejárát tekintetében a leesés elleni védelem kiépítésére, és emellett a felperes és a szóban forgó kft. tulajdonosi köre és vezetőjének azonosságára tekintettel úgy ítélte meg, hogy a reggeli eligazításon a felperesnek lehetősége lett volna a munkavállalóit a megfelelő eljárásról tájékoztatni. Az ellenőrzés időpontjában - függetlenül a korábbi állapottól - a létra magassága a földémszintet nem érte el, ezért a közigazgatási határozatokban megállapított tényállás valós.

A munkaügyi bíróság a vonatkozó jogszabályokat is idézve azt hangsúlyozta, hogy a munkáltatónak nem csupán az a kötelezettsége, hogy az egyéni védőfelszerelést biztosítsa, hanem annak használatát is meg kell követelnie. Nagyobb létszámú munkavállaló foglalkoztatása esetén az utasítási jogkörrel rendelkező vezetőnek távolléte idejére valakit meg kellett volna bízni a védőfelszerelések használatának ellenőrzésével, ezt azonban elmulasztotta. Ennek hiányában a felelősség alól nem mentesíti arra való hivatkozása, hogy a védőfelszerelések mellőzése a munkavállalók saját döntése volt.

A felperes felülvizsgálati kérelmében - tartalma szerint - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a kereseti kérelmének helyt adó határozat meghozatalát, nevezetesen a másodfokú közigazgatási határozatnak az elsőfokú határozatra kiterjedő hatályon kívül helyezését, másodlagosan a bíróság összegének csökkentését és az alperesnek a költségeiben való marasztalását kérte.

Álláspontja szerint az alperes sem tárta fel kellő mélységben a

tényállást, a munkaügyi bíróság pedig a tanúk vallomását tévesen értékelve jutott arra a következtetésre, hogy a terhére rótt szabálytalanságot elkövette. Az elsőfokú határozat szerkezetét követve idézte a meghallgatott tanúk vallomásait, amelyek alapján megítélése szerint egyértelműen megállapítható volt, hogy a feltárt hiányosságok a munkavállalók saját rendelkezési jogosultságából fakadtak, arra őket a társaság nem kötelezte, a munkavállalók hanyag magatartásáért pedig a munkáltató bírsággal nem sújtható.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme jogszabálysértés hiányában a jogerős ítélet hatályában való fenntartására és a felperesnek a költségekben való marasztalására irányult.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésében foglaltak alkalmazásával tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 339. § (1) bekezdése szerint, ha a törvény eltérően nem rendelkezik, a bíróság a jogszabálysértő közigazgatási határozatot hatályon kívül helyezi, és - szükség esetén - a közigazgatási határozatot hozó szervet új eljárásra kötelezi. Ugyanezen § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy a bíróság a közigazgatási határozatot megváltoztathatja - többek között - ha a törvény azt megengedi (Pp. 339. § (2) bekezdés q) pont).

A Pp. 339/A. § szerint a bíróság a közigazgatási határozatot - jogszabály eltérő rendelkező rendelkezése hiányában - a meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok és a fennálló tények alapján vizsgálja felül.

A felperes a jogerős ítéletet konkrét jogszabálysértés megjelölése nélkül - tartalma szerint - a bírósági mérlegelés körében támadta.

A felülvizsgálati eljárásban azonban a bizonyítékok felülmérlegelésének nincs helye, a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütköző, az érdemére kiható eljárási jogszabálysértést csak iratellenesség, vagy a bizonyítékokból levont kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes következtetés valósít meg (BH 2002.29.), illet azonban a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelemben foglaltak alapján nem tárt fel, a tanúvallomások ugyanis nem döntötték meg a felperes felelősségének megállapítása szempontjából releváns tényállást.

Sz. K., T. L., K. G. és K. T. tanúk egybehangzóan vallották, hogy S. P. ügyvezető az ellenőrzés reggelén részletesen kiadta az aznap végzendő munkát, a munka végzéséhez szétosztotta a biztonsági felszereléseket, így a fődéltre munkavégzés céljából felküldött K. P.-nek és Sz. K.-nak a hevederzetet és munkakötelet, valamint a

munkavédelmi sisakot, és a kikötési pontokat is megmutatta. Ugyanakkor a tanúk azt is egybehangzóan előadták, hogy különféle megfontolásból, nevezetesen a munka gyorsítása, a meleg, illetve a védőfelszerelések kényelmetlensége miatt azokat nem használták, és az ellenőrzés időpontjában egyéni védőeszköz nélkül a 3,5 méter magas födémen tartózkodtak. Vallomása szerint K. T. az ellenőrzés időpontjában egyéni védőeszköz nélkül ugyancsak a födémen tartózkodott, igaz, hogy nem munkavégzés, hanem „nézelődés” céljából. Erre figyelemmel az elsőfokú hatóság által megállapított tényállás csak annyiban módosult, hogy a födémen kefnizési munkálatot csak két munkavállaló végzett. Ugyanakkor valamennyi ott tartózkodó munkavállaló esetében megvalósult a felperes részéről a munkavállalók életének, testi épségének vagy egészségének súlyos veszélyeztetése (Mvt. 82. § (2) bekezdés e) pont és 4/2002.(II.20.) SzCsM-EüM együttes rendelet felhívott pontjai), mivel - ahogyan erre az elsőfokú bíróság helytállónan rámutatott - nem elegendő a védőeszközök biztosítása, azok használatát is meg kell követelni, illetőleg a használatot ellenőrizni kell.

A perben nem volt vitás, hogy az építkezési munkálatokat S. P. ügyvezető irányította, akinek a reggeli eligazításkor számolnia kellett volna a lépcsőfeljáró zsaluzásával összefüggésben kialakulható veszélyhelyzettel függetlenül attól, hogy a 2,5 méter mélységű lépcsőfeljárót lefedő deszkalapokat a ... Kft. munkavállalói távolították el. I. Z. tanú vallotta, hogy a védőkorlát elkészítése előtt a fedést eltávolították, és a lépcsőfeljáró egy ideig (a tanú vallomása szerint 10 percig) leeresztve elleni védelem nélkül maradt. Ezáltal az elsőfokú közigazgatási határozat 2. pontjában megállapított tényállás is valósnak bizonyult, és a felperes munkavállalói tekintetében a veszélyeztetés fennállt.

A közigazgatási iratok közt található fényképfelvételen kétségtelenül megállapíthatóan két tagból álló létra látható, a harmadik, vagyis a kitolható tag nélkül, amely - a felperes által sem vitatottan nem haladta meg a födémszint magasságát, a perben pedig nem merült fel olyan adat, hogy a fényképen látható létra átalakítható.

A Met. 2. § (3) bekezdése szerint a munkáltató felelős az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításáért. A munkavállalók munkavédelmi kötelezettségei nem érintik a munkáltatók felelősségét. Ebből következően a munkavállalóknak a munkavédelmi eszközökkel kapcsolatos anyag magatartása a felperes mentesülését nem vonja maga után, a tényállásnak pedig felelősségre kihatással nem lévő jelentéktelen módosulása a közigazgatási határozatok hatályon kívül helyezését nem alapozta meg.

A fenti indokolásra tekintettel a Legfelsőbb Bíróság

jogszabálysértés hiányában a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdésében foglaltak alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárási költség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

A felperes a felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles megfizetni. Az illeték mértékének megállapítása az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés d) pontjában foglaltakon alapul.

Budapest, 2011. szeptember 28.

*Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke,
Dr. Földényi Gyuláné s.k. előadó bíró,
Dr. Stark Marianna s.k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

bírószági tisztviselő